

بهانه های جمهوری اسلامی

در جریان برجام

امیرفیض- حقوقدان

پس از ارائه راهکار آقای ترامپ نسبت به ایران، و اشاره او به بقای برجام؛ برخی از مقامات جمهوری اسلامی تبعات اظهارات آقای ترامپ را از نظر رهبران اروپایی بفال نیک گرفته و با ابراز نظراتی از قبیل:

«قدرتهای جهانی برغم تهدید های ترامپ به اجرای برجام متعهد هستند»

و یا

«آمریکا در مسئله هسته ای منزوی شده است»

و امثال آنها، به دلخوشی سرد مبتلا شده اند.

بیان نقش کشورهای ۵+۱

در تحریرات قبل به کرات توضیح شد که کشورهای ۵+۱ بالاستقلال طرف ایران در مذاکرات هسته ای و توافق جامع نبوده اند هر یک از آن ها و نیز مجموعا از سوی شورای امنیت سازمان ملل، ماموریتی در مذاکره با ایران و قراردادی برای کنترل فعالیت های هسته ای ایران در جهت صلح آمیز داشته اند که این ماموریت با گزارش کشورهای ۵+۱ به شورای امنیت و تائید شورا و صدور قطعنامه ۲۲۳۱ و رفع اثر یعنی برداشتن تحریم های هسته ای که شورای امنیت سازمان علیه ایران وضع کرده بود، قضیه پایان یافت و دیگر این کشورها کاره ای نیستند و کاری هم از دستشان در رابطه با برجام برنمیاید و چه حضور داشته باشند و چه غیبت و چه از برجام بیرون بروند یا بمانند علی السویه است.

وضع تعهدات در برجام

*** برجام مجموعه ای از تعهدات جمهوری اسلامی و بظاهر کشورهای ۵+۱ است ولی در واقع و نفس الامر طرف ایران شورای امنیت است، بنابراین همانطور که آژانس جهانی اتمی ناظر رفتار ایران در مورد اجرای تعهدات برجام است، ناظر اجرای تعهدات له جمهوری اسلامی که بوسیله ۵+۱ بنمایندگی از شورای امنیت متعهد شده اند میباشد.

*** لذا؛ از آنجا که شورای امنیت با دریافت گزارش کشورهای ۵+۱ اعلام رضایت کرده و با صدور

قطعنامه ۲۲۳۱ قطعنامه های سابقه موضوع تحریم هارا برطرف و لغو ساخته است **ضامن اجرای تعهدات کشورهای ۵+۱ که در واقع تعهدات خود شورای امنیت است خواهد بود و این بدان معناست که اگر در جریان اجرای تعهدات ۵+۱ اخلاقی روی دهد، ایران حق دارد به کمیسیون مشترک و در نهایت**

به شورای امنیت رجوع کند زیرا ایران به تعهداتش دربرجام عمل کرده و طرف که شورای امنیت است به تعهداتش عمل نمیکند (نص برجام)

روسیه و چین

چه کسی میتواند بگوید که چین و روسیه و حتی انگلیس و فرانسه و آلمان درکجای برجام ایستاده اند و کدام تعهدات را له و یا علیه ایران داشته و دارند؟ اگر جواب منفی است که منفی است، جایگاه آمریکا هم دربرجام مساوی همان جایگاه کشورهای عضو ۱+۵ است نه کمتر و نه بیشتر.

برجام برای آمریکا بد است!

آقای ترامپ، همین امروز در رابطه با برجام گفته است: «برجام برای ایران عالی است، اما برای آمریکا خیلی بد است!» آمریکا کاره ای نیست که برجام برایش بد باشد؛ آیا برای دیگر کشورهای ۱+۵ هم برجام خیلی بد است؟

کجای برجام برای ایران عالی است؟ ۲۵ سال تحمیل سیستم راستی آزمائی به ایران یعنی عالی است ؟ در حالیکه آمریکا و سایر کشورهای ۱+۵ قبول این تحمیل را حتی برای یک روز هم ندارند.

بد یا خوب بودن برجام متوجه شورای امنیت است که خوب تشخیص داده است دیگر کشورهای ۱+۵ کاره ای نیستند که برای خودشان حق خوب و بد قائلند.

راستی آزمائی ۲۵ ساله

همینجاست که میتواند موضوع راستی آزمائی ۲۵ ساله مندرج دربرجام مطرح گردد.

اساسا بعد از تائید برجام از سوی شورای امنیت مسئله راستی آزمائی و امثال آنها بکلی خارج از محدوده عمل و صلاحیت کشورهای ۱+۵ چه منفردا و چه متفقا خواهد بود، و این امر در صلاحیت آژانس بین المللی اتمی قرار خواهد گرفت؛ که نیازی هم به ذکر مدت ندارد زیرا که عضویت ایران در پروتکل الحاقی آژانس بین المللی اتمی که از تکالیف و تعهدات جمهوری است و در تحریر (معضلات، درمسیر اجرای برجام مورخ ۱۷/۱۰/۲۰۱۳) تشریح شده است متضمن تفویض حق بازرسی دائمی و کلی به آژانس میباشد.

سهم آمریکا از تصمیم شورای امنیت

دولت آمریکا به موازات تحریم های شورای امنیت که در چند فقره قطعنامه های شورا قابل مشاهده است، خود نیز تحریم هائی در معنا و نفس تحریم های شورای امنیت علیه ایران وضع کرد که به تحریم های هسته ای آمریکا علیه ایران نامیده میشود.

این تحریم ها از آنجا که در ماهیت و سند قانونی آن همان قطعنامه های شورای امنیت بود درست تابع همان تصمیمی است که شورای امنیت نسبت به لغو قطعنامه خود گرفته است و آن به این طریق است که اگر جمهوری اسلامی در اجرای برجام کوتاهی و یا امتناع نماید تمام تحریم های لغو شده خود بخود

برگشت خواهد یافت، از آنجا که شرط مزبور در رابطه با مسئله هسته ای و برجام است، عین این شرط نسبت به تحریم های یکطرفه آمریکا نسبت به برنامه هسته ای جمهوری اسلامی نیز وجود دارد، و اکنون آمریکا همان موقعیتی را در برجام پیدا کرد که روسیه و چین و سایر کشورهای ۵+۱ در برجام یافتند، یعنی ماموریت آنها بارضایت و تصویب شورای امنیت به پایان رسیده است و از آن پس طرف واقعی و حقیقی جمهوری اسلامی شورای امنیت است.

این توضیح همینجا بجاست اینکه جمهوری اسلامی مدعی شده که ممکن است از برجام خارج شود البته که ممکن است و کسی جلو آنرا نگرفته ولی تالی فاسد آن برگشت همه تحریم های شورای امنیت بعلاوه تصمیمات دیگری است که اتخاذ آن با شورای امنیت خواهد بود و در این مورد حق و توی روسیه و چین هم کاری از دستشان برنمیآید زیرا برگشت تحریم ها بصورت خود برگشت در قطعنامه پیش بینی شده است.

گسستگی مهار برجام

اینطور به نظر میرسد که مهار برجام از دست جمهوری اسلامی خارج شده است؛ یعنی گروهی که متمایل به آمریکا هستند تلاش دارند که بهر قیمتی شده برجام را متصل به آمریکا نگهدارند، زیرا با بودن آمریکا در برجام و طرف توقع قرارداد آن کشور امکان بهره برداری های سیاسی و حتی مادی ممکن است فراهم شود، این قضیه برای آمریکا هم صادق است آنجا که آقای وزیر خارجه آمریکا گفته است: «بودن آمریکا در برجام بنفع آمریکاست» کاملاً بر همین پایه است که حضور انسان و یا کشورهاست در جریانات و رویداد ها که در نهایت کلاهی از نمود مورد مناقشه بدست میآورند نه در حالت کنار بودن.

بهانه جمهوری اسلامی

بهانه های جمهوری اسلامی در دو مقوله خلاصه کردنی است، که این تحریر از بهانه اول بنام بهانه کاغذی نام میبرد.

بهانه کاغذی

بهانه اول جمهوری اسلامی این است که میگوید درست است که آمریکا در راستای قطعنامه شورای امنیت تحریم های هسته ای علیه ایران را لغو کرده ولی این عمل روی کاغذ انجام گرفته و در عمل لغو نشده است.

این بهانه نه اینکه قابل استماع نیست، اساساً بیان جلف و سبکی هم هست، زیرا لغو یعنی نسخ تصمیمی که نوشته و تصویب شده است و این عمل بوسیله نوشته دیگری بعمل میآید چرا که تصمیم اول هم همراه با نوشته بوده است؛ چنانکه شورای امنیت هم قطعنامه های تحریم هسته ای ایران که روی کاغذ بود را بوسیله قطعنامه شماره ۲۲۳۱ که آنهم روی کاغذ بود را لغو کرد، مگر برجام روی کاغذ نبود؛ مگر منشور سازمان ملل روی کاغذ نیست؟ مگر قرآن و قوانین اساسی روی کاغذ نیست؟

فرض حسن نیت و سوء نیت

یک وقت کسی که حقی را از خود ساقط میکند به طرف هم برای تسلط و آشنائی با حق مساعدت میکند، این درحالی است که بین آن دو طرف حالت خصمانه وجود نداشته باشد، بطور طبیعی وقتی

حالت خصمانه وجود دارد نه تنها کمکی براستقرار بر آن حق نمیشود بلکه انتظار کار شکنی و ایجاد مزاحمت هم باید داشت. بجاست تشبیهی آورده شود:

اگر کسی سواری را بزور از اسب پائین کشید نباید انتظار داشته باشد که آن سوار از اسب پائین کشیده شده رکاب و افسار اسب را بگیرد تا آن شخص متجاوز سوار شود، اما برعکس اگر بین آن دو توافق و رضایت باشد؛ هم افسار و رکاب اسب برای سوار شدن گرفته میشود و هم سوار از خصوصیات اسب بوسیله طرف مطلع میشود.

در قراردادها تفویض حق و یا اسقاط حق و یا لغو محدودیت ها فقط با قید و ذکر عبارت و امضای طرفین صورت میگیرد، لاغیر؛ مگر شرائطی هم مورد نظر باشد که آنهم در قرارداد قید میگردد.

در مورد تحریم های یکطرفه آمریکا در رابطه با قطعنامه های شورای امنیت، از همان جهتی که تحریم ها آمده است از همان جهت هم لغو و بی اعتبار شده است دیگر این چه انتظاری است که آمریکا زیر بغل جمهوری اسلامی را گرفته و یادش بدهد که چه بکند.

در حالیکه جمهوری اسلامی حالت خصمانه و حتی آمادگی جنگی را علیه آمریکا محفوظ داشته و آنرا مکرر اعلام میکند؛ آمریکا باید خیلی احمق باشد که در راه رفع مشکلات رفع تحریم های هسته ای جمهوری اسلامی یاری و یا راهنمایی بدهد.

وقتی رئیس جمهوری آمریکا اوپاما به ملت آمریکا میگوید:

< شما بادوست خود قرارداد نبسته اید، بادشمن خود قرارداد بسته اید > این رئیس کشور نمیتواند موجبات همراهی با دشمن یعنی جمهوری اسلامی را فراهم کند؛ این توقع بیمارگونه است که جمهوری اسلامی متوقع آن است.

جمهوری اسلامی هر روز شعار مرگ بر آمریکا و آمریکا هیچ غلطی نمیتواند بکند میدهد؛ این عقلانی نیست که از کشوری که هیچ غلطی نمیتواند بکند خواستار حمایت و رفع مشکلات ناشیه از تحریم شد.

جمهوری اسلامی به واقعیتی که عرض شد آگاه است و از آگاهی آمریکا هم مطلع است به همین دلیل است که جمهوری اسلامی بهانه بالا را در کمسیون مشترک حل اختلاف که در همین اواخر در نیویورک تشکیل گردید و خانم موگرینی اعلام داشت که هیچ مورد اختلافی بین طرفین وجود ندارد مطرح ساخت.

دامنه بهانه مزبور

جمهوری اسلامی دائره اجرائی بهانه مزبور را تابدانجا کشیده است که احتیاط بیش از حد کشورها و سرمایه گذاران خارجی را در ایران متوقف بر همین بهانه ساخته اند در حالیکه واقعیت خلاف ادعای جمهوری اسلامی است؛ به دلیل زیر توجه فرمائید:

مرکز پژوهشهای مجلس اسلامی در تاریخ ۱۵ خرداد سال ۹۵ گزارشی انتشار داد که در آن هشدار وضعیت مالی کشور بود که نوشت وضعیت بانکهای کشور بحرانی و مواجه با خطر ورشکستگی است و در همین گزارش میزان بدهی دولت رابه بانکها ۱۷ هزار میلیارد تومان برآورد کرده است.

بنابراین نابسامانی وضع مالی و سیستم بانکی و خطر ورشکستگی بانک هاست که سرمایه داران خارجی از مشارکت در سرمایه گذاری در جمهوری اسلامی اکراه دارند نه تحریم های لغو شده آمریکا.

بهانه دوم خط قرمز

بهانه دوم جمهوری اسلامی که در واقع از بهانه اول هم فکاهی تراست این است که چون خط قرمز رهبر این بوده است که با امضای برجام تمام تحریم های آمریکا علیه ایران لغو خواهد شد لذا اکنون که برجام امضا شده است باید تمام تحریم ها لغو شود.

روحانی هم پشت این موضوع واهی را گرفته و از ابتدا وعده داد که سه ماه و ماه های آینده کلیه تحریم های آمریکا علیه ایران از بین خواهد رفت.

آیا این مسئله که خط قرمز رهبری ارتباط به کشورهای ۱+۵ و شورای امنیت ندارد، امری دشوار است که مسئولین جمهوری اسلامی به آن استناد میکنند؟ آیا مشکل است بفهمند که بعد از برجام آنچه ملاک عمل است در برجام است نه خیالات و خواسته های طرفهای قرارداد؟

خود صلاحیت خامنه ای برای دخالت در امر هسته ای زیر سوال است؛ زیرا امر مزبور علاوه بر اینکه در حد اختیارات خامنه ای در قانون اساسی نیست، اساسا مذاکرات و اقدامات مربوط به فعالیت هسته ای در حیطه اقتدار دولت و وزارت امور خارجه و تصویب آن با مجلس و اجرای آن با دولت است و ارتباطی به خامنه ای ندارد.

دخالت خامنه ای در امر هسته ای درست مصداق موش به سوراخ است.

واقعیت این است که نه در برجام و نه در توافقنامه ژنو و نه در مصاحبه ها در هیچ جا اشاره ای که با امضای برجام تمام تحریم های آمریکا علیه جمهوری اسلامی لغو خواهد شد وجود ندارد، علاوه بر این عدم تصریح در چند مصاحبه که از سوی خاتم شرمین رئیس هیئت مذاکره کننده آمریکا در مورد برجام و توافق با ایران در مورد فعالیت های هسته ای انجام شد، ایشان صریح و آشکارا اعلام کرد، که مذاکرات و موافقت نامه هسته ای هیچ ارتباطی به تحریم های حقوق بشری و سیاست های جمهوری اسلامی ندارد.

راه انحصاری آمریکا

*** آمریکا از طریق برجام هیچکاری نمیتواند علیه جمهوری اسلامی بکند؛ خود آمریکا هم به این حقیقت رسیده ولی قدری دیر که اکنون هم آقای ترامپ و هم وزیر خارجه و هم سفیر آمریکا در سازمان ملل آنرا رسماً اعلام نمودند.

آمریکا از زمان گروگان گیری تحریم های سفت و سختی علیه جمهوری اسلامی وضع کرده بود که بخشی از آن تحریم ها به موضوع فعالیت های هسته ای جمهوری اسلامی مربوط میشد که پس از برجام و بموازات رفع اثر از قطعنامه های تحریمی علیه جمهوری اسلامی آمریکا (آقای اوباما) آن تحریم های یکطرفه آمریکا راهم تعلیق کرد.

(موضوع مزبور بعلت گواهی آژانس بین المللی اتمی و همچنین دولت آمریکا؛ هرنوبت تحریم ها تعلیق شده است).

ماهیت تحریم های آمریکا

*** ماهیت تحریم های آمریکا که جمهوری اسلامی بهانه لغو آنرا دارد در واقع، همان تحریم های قبل از مسئله هسته ای و دنبال همان تحریم های گروگان گیری کارمندان سفارت آمریکا است؛ بنابراین تحریم های مزبور هیچ ارتباطی به برجام ندارد، و تلاش جمهوری اسلامی برای اتصال آن تحریم ها به برجام امری بیهوده است و عدم ارتباط تحریم های یکطرفه آمریکا علیه ایران در اسناد و مذاکرات صریحا قید شده و در مصاحبه ها هم تکرار شده است.

آقای صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی ایران هم که در هیئت مذاکره کنندگان ایران عضویت داشته گفته است:

<فقط تحریم های تجاری شورای امنیت هنگام اجرای برجام رفع میشود.>

مقصود از این اشاره این است که بیهوده گویی در دعوا موقعیت مدعی را متزلزل میسازد و محال است یک حقوقدان متبحر بین المللی این چنین ادعای واهی را مطرح کند.

یکه تازی

واقعیت این است که ما چه خوشمان بیاید یا نیاید امروزه آمریکا بعزت موقعیت اقتصادی و قدرت سیاسی در جهان یکه دار سلاح تحریم هاست؛ هیچ قانون مشخص و اجرا شده بین المللی نیز برای محکوم کردن تحریم کشورها وجود ندارد باید دانست کیفیت این تحریم ها اینجوری است که آمریکا میگوید شرکت هایی که با فلان شرکت و یا دولت جمهوری اسلامی معامله میکنند از معامله با شرکت های آمریکائی و دولت آمریکا محروم خواهند بود و به اصطلاح به شرکت های خارجی حق این انتخاب را میدهد که یا با ایران معامله کنید و یا با شرکت های آمریکائی.

جمهوری اسلامی بدون اینکه لااقل یک تقلائی در دیوان لاهه برای ابطال این تصمیم آمریکا بکند و یا به سازمان ملل شکایتی مطرح کند خودش فوراً اقدام متقابل کرد و قانون تحریم شرکت های و افراد آمریکائی را از مجلس اسلامی گذراند و این بدان معناست که جمهوری اسلامی برای تحریم های آمریکا قائل به مشروعیت شده و خود جمهوری اسلامی هم از همان حق مشروعیت استفاده کرده است و آمریکا را تحریم کرده است.

تمسک تحریم ها قابل قبول است

یک وقت تمسک به تحریم یعنی انگیزه تحریم کشورها تجاوز و تعدی به حق کشور تحریم شونده است؛ مثلا کشور تحریم کننده میگوید: مادامی که کشور تحریم شونده حق کشتی رانی در آبهای آن کشورش را به تحریم کننده ندهد تحریم ادامه خواهد داشت این نوع تحریم مورد حمایت جامعه جهانی نیست و نوعی تعدی است ولی تمسک تحریم های یکطرفه آمریکا علیه جمهوری اسلامی تمسکهای مطلوب جامعه جهانی است مانند توقف عملیات کمک به تروریستها و یا فعالیت های ضد اسرائیل که عضو سازمان ملل است و از همه مهمتر قصد و اراده جمهوری اسلامی از تحصیل قدرت نظامی پیشرفته برای صادرات اسلام به تمام کشورهای جهان که این ها به ضمیمه سوابق اجرایی جمهوری اسلامی در انفجارات و یا ترور ایرانی ها در خارج از کشور و گزارش سازمان حقوق بشر و نیز اقدامات درسوریه و لبنان و یمن میتواند توجیه کننده تحریم های یکطرفه آمریکا شناخته شود.

چنانکه کشورهای اروپایی ضمن تائید و حمایت از برجام نگرانی خود را از فعالیت های موشکی و کمک به تروریست ها و ماهیت اسلامی بودن جمهوری اسلامی اعلام کرده اند.

راهکار معقول

آقای ظریف گفته است: <درباره سخنان ترامپ با برجام نامه می نویسم> یعنی گندی که در گذشته ببار آورده آنرا دوباره تجدید خواهد کرد؛ این راه معقول نیست، تکرار اشتباه کاری است.

خیلی بدبختی است که اینها میدانند که سابقه و تجربه کافی برای مذاکره وحل و فصل قضایا در رابطه با مسائل جهانی را ندارند و نیاز به مشاوره کارشناسان مجرب دارند ولی با نیروی خودشان نمیآورند و کاری راکه به آن تسلط ندارند و پای منافع کشور در میان است دخالت میکنند، اگر جمهوری اسلامی بایک فرم حقوقی مسلط و سابقه دار همکاری حقوقی و مشورتی انجام دهد **خواهد دید که چگونه قلم منفی وزیران آور به تمام اقدامات جمهوری اسلامی در رابطه با برجام و مذاکرات هسته ای کشیده خواهد شد.**

توجه- تحریر حاضر در راستای منافع ملی ایران و ملت ایران تنظیم شده است نه بقای جمهوری اسلامی.